

MỘT SỐ ĐẶC ĐIỂM CẤU TẠO ĐẶC BIỆT ĐỂ NHẬN BIẾT GỖ BẰNG LĂNG *Lagerstroemia calyculata* Kurz VÀ GỖ SÉN MỦ *Shorea roxburgii* G.Don

Vũ Thị Hồng Thắm, Lưu Quốc Thành, Vũ Thị Ngoan, Bùi Hữu Thường
Viện Nghiên cứu Công nghiệp rừng

TÓM TẮT

Một số đặc điểm cấu tạo thô đại và hiển vi nổi bật hai loài gỗ Bằng lăng (*Lagerstroemia calyculata* Kurz) và gỗ Sến mù (*Shorea roxburgii* G.Don) được xác định làm căn cứ để nhận biết gỗ. Gỗ Bằng lăng có các đặc điểm đáng chú ý: Gỗ dác và gỗ lõi phân biệt; trên mặt cắt ngang có nhiều vết tủy, dễ thấy; thớ gỗ mịn, thẳng thớ; gỗ cứng, nặng; Mạch đơn và kép ngắn (2 - 4 mạch), mạch gỗ phân bố theo kiểu phân tán, mạch nửa vòng với số lượng khoảng 10 mạch/mm²; Tia gỗ nhỏ, thường tia 1 dãy tế bào; Lỗ thông ngang giữa các ống mạch là lỗ thông ngang đơn, có vách, sắp xếp theo dạng sole; có tinh thể hình lăng trụ trong sợi gỗ và trong ngăn của tế bào mô mềm, sợi gỗ có vách ngăn. Gỗ Sến mù có đặc điểm chú ý: Gỗ dác và gỗ lõi phân biệt; Vòng năm không rõ ràng, trên mặt cắt ngang có thấy ống dẫn nhựa làm thành dải theo hướng tiếp tuyến; Mặt gỗ thô, chéo thớ; Gỗ cứng và nặng; Mạch đơn và kép ngắn, phân bố phân tán, trong mạch có chất chứa màu trắng hoặc màu nâu thẫm; Tia gỗ nhỏ, mật độ cao, tia dị hình. Có tinh thể oxalat phân tán rải rác trong tia; Tế bào mô mềm vây quanh mạch theo hình cánh và liên kết thành giải hẹp, ngắn, dài theo hướng tiếp tuyến; Lỗ thông ngang đơn, sắp xếp sole, lỗ thông ngang giữa mạch và tia lớn hơn lỗ thông ngang giữa mạch gỗ.

Từ khóa: Cấu tạo gỗ,
nhận dạng gỗ, Bằng lăng,
Sến mù

Some special characteristics and special chemical compositions to identify *Lagerstroemia calyculata* Kurz and *Shorea roxburgii* G.Don

This article presents outstanding macroscopic and microscopic features to help identifying two imported wood species including *Lagerstroemia calyculata* Kurz and *Shorea roxburgii* G.Don. The first species has the following significantly characteristics: Sapwood colour distinct from heartwood colour; on the cross section there are many stains, easy to see; smooth, straight grain of wood; hard, heavy wood; Vessels in solitary and multiples, commonly in short (2 - 4 vessels) radial rows; Wood ring porous or semi ring porous with number of 10 vessels/mm²; small rays, usually exclusively uniseriate; Vessel-ray pits with reduced borders or apparently simple, arranged in sole form; Crystals present, prismatic, located in fibres and in chambered axial parenchyma cells, fibres exclusively septate. The second species has the following notable characteristics: Sapwood colour distinct from heartwood colour; the annual ring is not clear, the strips of oil cells in the tangent direction on the cross section; rough wood

Keywords: Wood anatomy,
wood identification,
Lagerstroemia calyculata
Kurz, *Shorea roxburgii*
G.Don